

Български патриарх и Софийски митрополит Максим (1914–2012)

На 6 ноември 2012 г. ни напусна завинаги Патриарх Максим. Той почина в столичната болница „Лозенец“ от сърдечна недостатъчност. Погребан е на 9 ноември в Троянската света обител. В изявление на БПЦ се казва, че патриарх Максим се пресели във вечността „с качествата на богоозарен и премъдър Предстоятел на многовековната ни Патриаршия, международно утвърден църковен деятел, виден радетел за единството на Българската православна църква и св. Православие, образец на монашески аскетизъм и духовна исихия и почетен доктор на множество висши учебни заведения. Той си отива, достойно изпълнил своя дълг! Пример за всички ни е светлият му духовно-нравствен подвиг!“ (Б.ред.)

Български патриарх
и Софийски митрополит
Максим

Висока оценка за служението на архимандрит Максим в Българското подворие в Москва дава в свои две писма Светейшият Руски патриарх Алексей I до Негово Светейшество Българския патриарх Кирил. След завръщането си в България от 15 юли 1955 до 1960 г. заема поста главен секретар на Св. Синод, като в периода от 1957 до 1960 г. е и председател на Редакционната колегия на Синодалното издателство с издания „Църковен вестник“ и сп. „Духовна култура“. На 30 декември 1956 г. в Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ архим. Максим е хиротонисан в епископски сан с титлата „Браницки“. На 30 октомври 1960 г. ловешките епархийски избиратели единодушно посочват Браницкия епископ Максим за свой архипастир и на 20 ноември той е канонически утвърден за Ловчански митрополит.

На 7 март 1971 г. патриарх Кирил се представя в Господа и от 13 март до 4 юли 1971 г. митрополит Максим е наместник-председател на Св. Синод.

На 25 юни 1971 г. Св. Синод в пълен състав пристъпва към избор на трима митрополити, достойни за патриаршеския престол. На 4 юли 1971 г. след Божествена св. литургия, извършена в синодалния параклис „Св. цар Борис“ в София, членовете на Патриаршеския избирателен църковно-народен събор, всичко 101 души, се събират в големия салон на Синодалната палата, за да изберат Български Патриарх и Софийски Митрополит. След гласуването изборното бюро преброява подадените писмено гласове и председателят на изборното бюро обявява Негово Високопреосвещенство Ловчанския митрополит Максим за законно и канонически избран от клира и народа Българ-

ски патриарх и Софийски митрополит.

Скоро след избирането си за патриарх Негово Светейшество Максим прави официални посещения на редица патриархии: Руска, Румънска, Цариградска, Александрийска, Йерусалимска, Грузинска, Кипърска, Еладска и др., с което допринася за утвърждаване православно единство и за укрепване престижа на родната ни Църква.

Патриарх Максим успява в трудни за Църквата условия да съхрани нейната цялост и чистотата на догматичната ѝ вероизповед, да отстои обществения ѝ авторитет и да извърши всичко, което е възможно, за да се открива пътят на спасението за всеки българин. Негово Светейшество участва активно в междудържавни и междуцърковни форуми за отстояване на християнските миротворни принципи.

През 1978 г. начело на високопредставителна църковна делегация патриарх Максим посещава задграничните енории на Българската православна църква в САЩ и Канада, а през 1984 г. енорията в Унгария. Тези посещения имат не само духовно съдържание, но и раздвижват родолюбивите чувства на българската емиграция.

През този период патриарх Максим става доктор хонорис кауза на Духовната академия „Св. Климент Охридски“ в София и почетен член на Московската духовна академия. Под неговото перо излизат три тома църковно-проповеднически слова, озаглавени „На Господнята

нива“. Награден е с най-високи държавни отличия: орден „НР България“, I степен (1974), орден „13 века България“ (1985 г.).

През 1968 г., още като Ловчански митрополит, патриарх Максим съдейства за връщането на монасите в Рилския манастир (няколко години преди това обителта е превърната в „музей“, а монасите принудени да я напуснат). Съхранява от разрушение миньорската църква „Св. Йоан Рилски“ в центъра на Перник. С твърдата си позиция патриарх Максим не допуска Църквата да бъде въввлечена в т. нар. „възродителен процес“ през 80-те години на 20 в.

В началото на 90-те години в Българската православна църква се извършва опит за преврат. Създава се църковен разкол на политическа основа, подкрепен от тогавашната гражданска власт. Учредява се т. нар. „нов Синод“, поставя се „алтернативен патриарх“, издават се уволнителни разпоредби за архиереи и за Българския патриарх. Завзети са с шум сградата на Св. Синод, множество столични храмове. За кратко време е окупирана и сградата на Софийската св. Митрополия. Атаките на разколниците са съсредоточени лично срещу патриарх Максим. Бива оскърбяван по всякакъв начин. Въпреки това той не отвръща на хулите, не изрича нито една лоша дума срещу никого, запазва своето достолепие и достолепието на Църквата.

През 1998 г. в София се провежда Всеправославен събор, на който присъстват предстоятелите на всички поместни православни църкви. Всички те единодушно препотвърждават несъмнената каноничност на ръководството на Българската православна църква начело с Негово Светейшество патриарх Максим. С това разколът е обявен за окончателно приключен.

В края на октомври 2004 г. по случай юбилея на Патриарха са проведени тържества, в които вземат участие делегации от много поместни православни църкви. В поздравителното си слово Цариградският и Вселенски патриарх Вартоломей казва: „Благочести-

вото му паство, христоименият български народ има правото да почете своя отец и патриарх, който десетилетия служи и обгрижва неговите духовни нужди, да целуне неговата отческа десница, която го е благославяла и освещавала дълги години [...] да види в него живата икона на Бога и мълчалива покана за следване на Иисус, да изрази по различни начини своята признателност, любов и почит към този свещен мъж, който носи върху свещения си омофор отговорност за паството си пред Бога. [...] Почитаният Патриарх понесе върху себе си белезите Христови, достойно носи кръста си и храни добре своето паство както в дни на духовен глад, така и в дни на благоденствие. Той здраво държеше руля на свещения кораб и в часове на добруване, и в часове на бури, затова всички казват днес заедно с апостол Павел: „Такъв архиерей ни трябваше.“ На прием в Синодалната палата Българският патриарх Максим е удостоен със званието почетен доктор на Християнската богословска академия във Варшава. Същия ден следобед в Гербовата зала на Президентството президентът на Р България Георги Първанов награждава Негово Светейшество

патриарх Максим с най-високия български орден „Стара планина“ I степен, за големите му заслуги в духовния живот на българския народ и за мъдрото управление делата на Българската православна църква. Честването на патриаршеския юбилей ознаменува всеобщото признание за личността и делото на Негово Светейшество от страна на всички институции, както светски, така и църковни. В лицето на Българския патриарх Максим е почитена Българската православна църква единна, уважавана, даваща спасително упование на традиционно православния български народ като част от Едната Света, Съборна и Апостолска Църква. Светейшият патриарх Български и Софийски митрополит Максим се престава в Господа сутринта на 6 ноември 2012 г. Последното му явяване сред народа е на 15 август с. г. в обичната му Троянска света обител, където той дава своя прощален трикратен благослов от манастирския чердак, възправен пред образа на Божията Майка Троеручица.

По документални източници:
Анула Христова
(<http://bg-patriarshia.bg>)

Патриарх Максим беше глава на Българската православната църква 41 години